

HEMMETS TIDSKRIFT FÖR KULTURELLA OCH PRAKTISKA SPÖRSMÅL
UTGIVEN AV FINLANDS SVENSKA KVINNOFÖRBUND

REDAKTIONSBYRÅ

Glog. 6 T. 27 246 KL 1-3

KONTOR & EXPEDITION

Dagmar. 6 T. 42 811

Huvudredaktör: INGRID QVARNSTRÖM

Redaktionskommitté

MARGIT v. BONSDORFF-EDGREN

INGRID af SCHULTÉN, MÄRTA SCHULZ-CAJANDER

PRENUMERATIONSPRIS

Helt år 90 mark

Halft år 50 mark

Lösnummer 5 mark

Eftertryck tillåts om ASTRA anges såsom källa

MAIKKI JÄRNEFELT

Samtliga medverkande äro församlade till generalrepetition av »Åboliljan», Selim Palmgrens komposition för Åbo-jubileet. Bakom en pelare står sopran-solisten, ivrigt nickande emot kapellmästaren-komponisten. Hennes huvud böjer sig mycket bestämt i samma tempo som musiken. Nu är det sopranens tur att falla in. Maikki Järnefelt stiger fram och intonerar sin melodi. Ett leende krusar hennes läppar och av stolthet häves hennes bröst. Kompositionen är dock välgjord och ståtlig! Vad livet ändå är rikt! Framtidens perspektiv synes mer lockande än någonsin. Med ens känner sångerskan en främmande känsla kring hjärttrakten. Tonen klippes plötsligt av, sångerskan vacklar in mot orkestern. Det var den sista silverklara tonen ur sin svanesång hon nyss låtit dallra hän emot eternas blå . . .

Det stod skrivet i stjärnorna, att Maikki Järnefelt-Palmgren skulle ryckas bort just då hon stod på höjden av sin konst, då hennes livs sol stod i zenit och framtiden syntes erbjuda hennes ständigt verk samma ande många nya uppgifter. Då klockorna i den åldriga Åbodomen några dagar senare ringde midnatt, utandades sångerskan sin sista suck.

Maikki Järnefelt-Palmgrens vagger stod i Karelen. Hon föddes den 26 augusti 1871 i Joensuu. Då hon var en helt ung flicka upptäckte man, att hon var begåvad med en ovanligt vacker sopranstämma samt att hon var i besittning av en utpräglad musikalitet. — Sina första lärospån i solosång fick hon vid Helsingfors Musikinstitut, varest Abraham Ojanperä blev hennes lärare. Senare utbildade hon sin stämma i Paris hos Mme Marchesi och i Berlin hos prof. Heyn. Härjämte ägnade hon mycket stort intresse även åt

de teoretiska studierna, studerande därjämte ivrigt musikhistoria och pianospel. Fru Järnefelts konstnärshana blev ovanligt glänsande och omväxlande. Utom i hemlandet uppträdde hon på flere operascener i Tyskland, Sverige, Norge och Italien samt skördade därjämte lagrar på världens förnämsta operascen: Bayreuth.

Wagners musik låg ovanligt bra för Maikki Järnefelts hela konstnärstemperament och hennes vackra stämma klingade aldrig fylligare och härligare än då hon utförde någon av sopranpartierna i mästaren Wagners operor. Sångerskan kunde här sjunga ut hela sitt varma hjärtas känsla. Hennes rika fantasi liksom omstrålade med ett visionärt skimmer den uppgift hon hade sig förelagd. Det var liv, pulserande liv och glans över hennes sång.

Icke mindre beundransvärd var Maikki Järnefelt som konsertsångerska. Allt sedan helt unga år hade hon rykte om sig som en underbar Schubert-tolkare, självfull, hängiven och temperamentfull. Hennes liedertolkning var betagande, intim och verklighetstrogen. Huru vackert fick hon icke fram de centrala upplevelserna i människans liv: kärleken, glädjen, sorgen och smärtan. Huru självfullt utformade hon icke de enkla sångerna till sannskyldiga mästerverk. Och genom den värme, som utstrålade från hennes omedelbara sång, erövrade hon sin publik.

Kritikerna hava ständigt framhåvt Maikki Järnefelts stora kunnande, hennes ovanliga begåvning och härliga stämma samt hennes konstnärliga skolning och musikaliska intuition. Men inför hennes sång kunde en kritiker ofta känna sig förlägen, ty de vanliga berömmande epiteterna förblevo bleka och

Maikki Järnefelt

fattiga. — Den begeistrade publik, som strömmade till hennes konserter, skall ständigt i tacksamt minne bevara alla de högtidsstunder hon berett densamma

Även som pedagog var Maikki Järnefelt verksam. Otaliga äro de sångbegåvade ungdomar, som hon väglett och undervisat. Hennes eminenta förmåga och rastlösa energi räckte till för en omfattande pedagogisk verksamhet till fromma för musiken i hennes kära hemland. Hon ville inpräglä i sina elevs medvetande att sjungandet innebär något oändligt skönt och upplyftande, att det bringar glädje med sig. Hon ville bibringa dem grunderna till den utökta sångkultur, som var hennes egnaste egendom, skänka dem en förkänsla av den vingbreda, susande lyftande poesi, som ständigt präglar varje konstnärligt lödig utformning av resp. uppgifter.

Den, som haft lyckan att höra till Maikki Järnefelts personliga vänner, skall därjämte ständigt bevara minnet av en utomordentligt gästfri och charmant värdinna, som hade ett trofast handslag. Hon samlade omkring sig konstnärer, musikentusiaster och kritiker. Alla dessa möttes i hennes trevna hem, var

gästfrihetens värmande våg ständigt slog emot den inträdande och varifrån man alltid gick hem rikare och gladare än man kommit. Tanken hade blivit ledd emot ljusare rymder, nya frågor hade trängt sig på en och luften man inandades blev liksom renare och klarare.

Den, som känt värmen i Maikki Järnefelts väsen, den, som famnats av hennes hjärtas ömhet och medkänsla, vilken räckte till för alla hon kom i personlig beröring med, den känner sig nu ensam och sorgsen. Sorgsen för att alla de varma ord man velat säga ha blivit outtalade, att uttrycken för den tacksamhet, som man känt inför hennes rika ande, hennes givande konstnärsgärning, icke nått hennes öra.

Det är tomt, tungt och mörkt nu, när den skimrande sångfågeln tystnat. Men ljuset och värmen hon spred omkring sig skola icke falna till aska och dö, de skola ännu länge värma våra hjärtan och lysa på våra stigar — ty de voro hemma i en högre och lyckligare värld än den vi leva uti.

Hanna Stenius.